

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Кафедра журналістики та філології

**НОВИННА ЖУРНАЛІСТИКА:
ДОБІРКА АВТОРСЬКИХ МАТЕРІАЛІВ
NEWS JOURNALISM:
A SELECTION OF AUTHORIAL MATERIALS**

Кваліфікаційна робота
освітнього рівня «бакалавр»
студентки спеціальності «Журналістика»,
освітньої програми «Журналістика»,
групи ЖТ–61

Марченко Олени Василівни

Науковий керівник
Садівничий Володимир Олексійович,
д-р наук із соц. комунік.,
доц. кафедри журналістики та філології

Суми 2020

Марченко О. В. Новинна журналістика: добірка авторських матеріалів [Текст]: робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавр; спец.: 061 – журналістика / О. В. Марченко ; наук. керівник – В. О. Садівничий. – Суми : СумДУ, 2020. – 30 с.

Кваліфікаційна робота освітнього рівня – це добірка новинних авторських журналістських матеріалів. Головна їх ознака – лаконічність, точність, об’єктивність. За тематикою підготовлену добірку можна охарактеризувати як соціально спрямовану.

Ключові слова: новина, жанр, текст, авторська добірка, інформація, читач, інформування.

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
Вступ.....	4
1.1.Обґрунтування інформаційного проєкту.....	5
1.2 Специфікація інформаційного проєкту.....	10
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	13
II. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОЄКТ.....	15
ВИСНОВКИ.....	30

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ВСТУП

«Роль інформації у сучасному світі постійно зростає» – таке або подібне твердження дуже легко знайти на будь-яких сайтах, що займаються хоча б побіжним аналізом чи описом стану медіасфери. Однією з найважливіших форм інформування аудиторії залишається новина. Саме вона покликана задовольняти інформаційні потреби аудиторії, при цьому об'єктивно та правдиво відображати дійсність, збалансовано розповідати про все, що трапились у світі, державі або населеному пункті, оперативно доносити рішення державних органів, точно передавати всі факти й нюанси події. При цьому потрібно наголосити, що новини є осердям усіх видів і типів медій – друкованих, електронних, інтернет, а також інформагенцій.

Саме виходячи з такої ролі та місця новин у журналістиці, ми й поставили за **мету кваліфікаційної роботи** освітнього рівня «бакалавр» спеціальності «Журналістика» підготувати добірку новинних авторських журналістських матеріалів.

Утілення мети вимагає вирішення таких **завдань:**

- Ґрунтовне вивчення теоретичного аспекту новинної журналістики;
- Підготовка авторської добірки.

Структура кваліфікаційної роботи. Робота складається з «Пояснювальної записки» (вступ, обґрунтування, специфікація, список використаних джерел, висновки) та «Інформаційного проєкту». Інформаційний проєкт – це 10 авторських новин.

1.1. Обґрунтування інформаційного продукту

У межах важливих і другорядних потоків інформації будь-який текст журналіста втілюється у історично сформованій формі. Перші судження про жанр містить «Поетика» Арістотеля, хоч сам термін входить у вжиток значно пізніше.

Згідно з визначенням І. Михайлина жанр – це «історично сформований тип художнього твору, який синтезує характерні особливості змісту та форми певного виду творів, має відносно сталу композиційну будову. Яка постійно розвивається та збагачується» [18, с. 251]. Саме специфіка жанру налаштовує читача на певний зміст. Також науковець жанри називає «комунікативними каналами для певного роду інформації» [18, с. 213]. Загалом же в журналістиці жанром називають «усталений тип твору, який склався історично і відзначається особливим способом освоєння життєвого матеріалу, характеризується чіткими ознаками структури» [7, с. 148]. Це окреслений зміст, що «перейняв» найбільш зручну форму для свого втілення.

Журналістикознавець із С.-Петербурзького університету Б. Місонжников наполягає на тому, що «потрібно зважати на чутливість жанрової системи до зовнішніх ситуативних проявів, у ній дуже розвинутий діалектичний початок. У цьому випадку можна говорити про своєрідний прояв закону флуктуації: система, що складається із безлічі елементів, – а жанрова система є саме такою, – може відчувати випадкове відхилення від свого більш чи менш стійкого середнього значення, що має зазвичай тимчасовий характер» [17, с. 105].

Новинна журналістика є предметом активного дослідження науковців. У сучасному журналістикознавстві її досліджують та розробляють теорію новинних жанрів З. Вайшенберг, М. Василенко, Ю. Гордєєв, Н. Дейвіс, О. Дупак, О. Квасниця, М. Кім, О. Колесниченко, Л. Кройчик, Дж. Мак-Неллі, Н. Мантуло, Б. Місонжников, О. Нерух, О. Тертичний, Ф. Шлезінгер та ін.

Питання композиції новини, актуальності, методики створення, ціннісної оцінки тощо несуть наукові та методологічні напрацювання А. Амзіна, Д. Брайант, Е. Фіхтеліуса, Д. Рендалла, М. Григоряна, Е. Галумова, С. Томпсон та ін.

Застосування принципів, норм і форм наповнення інформаційного простору новинами в науково-популярних, публіцистичних та журналістських матеріал активно розглядають медіаексперти: Н. Влащенко, С. Єременко, О. Довженко, Д. Дуцик, М. Конечна, А. Куликов, Н. Лигачова, Т. Попова, Н. Соколенко, А. Федорина та інші.

У наукових джерелах поняття «новина» співвідноситься насамперед «із новою інформацією» та визначається «як оперативна інформація» [5], «повідомлення про важливі події країни та світу» [11].

Історія ж новинної журналістики в наукових джерелах поділяється на три основні етапи: виникнення друкарського верстату, телеграфу та Інтернету. У джерелах, зокрема, вказується, що «1870 р. репортер The Times У. Рассел витратив дві доби, щоб підготувати репортаж про битву біля Седану (найважливіша подія франко-пруської війни 1870 р.) та доправити його до редакції. Проте у Лондоні автор дізнався, що інші газети надрукували звіти про битву на два дні раніше, адже кореспонденти надіслали відомості телеграфом» [6, с. 124]. Нині ж «функцію оперативності новин реалізує Інтернет і кожен ЗМІ самостійно встановлює частоту оновлення власних веб-сторінок» [12, с. 39].

У той же час О. Квасниця новинну журналістику визначає як «певний шаблон подачі новин», який «складає стандарти інформаційної журналістики, відповідно до яких: факти відокремлені від коментарів (неприпустимими є журналістські оцінки і висновки; кожна висловлена думка має мати авторство); структура повідомлення відповідає моделі перевернутої піраміди, де журналіст має відповісти на стандартні питання хто?, що?, коли?, де?, як?, чому?; інформація є точною (факт повинен відповідати реальності, а думка має бути дослівно цитованою/переказаною), достовірною (чітке зазначення

джерела поданого факту і чітка авторизація коментаря; недостовірними вважаються покликання «експерти вважають»); повною (відповідь на класичні репортажні запитання, що забезпечують розуміння суті справи) та оперативною; баланс думок відображає позиції всіх без винятку сторін конфлікту» [10, с. 33].

Відомий теоретик і практик новинної журналістики з Німеччини З. Вайшенберг стверджує, що «новинна журналістика у своєму виборі керується стереотипно визначеними критеріями релевантності події. Серед них можна назвати, наприклад, тривалість якогось конфлікту, ступінь відомості учасників та її просторову віддаленість» [2, с. 22]. Пишучи про новинну журналістику автор, з одного боку, зауважує, що ці критерії є відносними і перебувають вони у видимому конфлікті з безроздільними критеріями якості новин: реальністю (прив'язка до реальної події), об'єктивністю (засіб) та істиною (мета повідомлення журналіста). У той же час дослідник новинну журналістику лишає в межах інструментальної сфери, при цьому, однак вказуючи, що журналістику звинувачують у «буцімто спотворенні дійсності. Суть звинувачень полягає в тому, що журналісти начебто однобічно зосереджуються на висвітленні драматичних подій та насильства, надають перевагу одним країнам чи регіонам і забувають про інші, приділяють занадто багато уваги суспільній еліті, створюють стереотипи про суспільні меншини та маргінальні групи та продукують міфи про суспільну реальність і поведінку людей. Таким чином стверджується, що «медійна реальність» – це одне, а суспільна дійсність – це інше, тому журналістика не є об'єктивною» [2, с. 26].

Згідно з правилами подання, новини повинні викладатися найбільш нейтрально й об'єктивно, також коментарі мають іти окремо.

Слушним вважаємо акцент, зроблений Ольгою Косачовою: «Громадяни потребують новин, що не лише інформують про катаклізми, злочини та політичну боротьбу, а й сприяють інтелектуальному розвитку» [12, с. 38].

Виходячи з цього, варто звернути увагу на те, що новина не обов'язково має бути «свіжою», швидше за все в цій ситуації новинна бути невідомою, і, що найголовніше, відповідати очікуванням соціуму щодо задоволення його інформаційних потреб.

Виходячи з правил привернення читацької уваги до оприлюднюваних фактів, слід пам'ятати й про те, що новина має бути географічно близькою. Готуючи авторську добірку, на цей чинник зверталася особлива увага. Тож факти всіх без винятку підготовлених матеріали стосуються Сумської області.

Звичайно ж, не забували й про те, що новина повинна бути незвичною, адже чим більше подане відхиляється від загальноприйнятих норм, то вона стає помітнішою. Саме такий принцип у Великобританії порівнюється з укусом собаки: «Коли собака кусає людину, це не новина, оскільки таке відбувається часто. Проте коли людина кусає собаку – це новина» [6, с. 35].

Британський журналіст і автор підручника «Універсальний журналіст» Девід Рендалл [20] описує низку найрізноманітніших способів подання новинних матеріалів. Зокрема він називає такі: «1. Фон – стаття, що пояснює попередні етапи розвитку подій або теми, яким присвячено основну публікацію. Такі матеріали супроводжують головні події контекстом, не створюючи ілюзії непередбачуваності. 2. Аналіз – стаття, автор якої досліджує, чому відбулася або не відбулася певна подія. 3. Колорит – публікації, в яких висвітлено подію та окреслено тему і героїв основної статті. 4. «Муха на стіні» – журналіст виступає в ролі мовчазного спостерігача; не ставлячи запитань, лише фіксує поведінку, мову і взаємодію головних героїв. У кінцевому варіанті такий текст переважно міститиме пряму мову дійових осіб. 5. «За лаштунками» – тип статей, подібний до попереднього, проте має більше пояснювальний, аніж наглядний характер. Така публікація має продемонструвати принципи, рушійні сили чи механізми реалізації певного явища. 6. Профіль – зазвичай нарис про центрального героя сюжету, але може бути і опис місця, організації, явища. 7. Інтерв'ю – відтворення діалогу з головним героєм сюжету (або одним із них). 8. «Під маскою» – журналіст діє

як герой публікації, щоб з'ясувати ставлення людей. Цей тип матеріалів характерний для журналістських розслідувань. 9. Повний текст – якщо статтю присвячено важливій промові, заяві або документу, доцільно оприлюднити їхній повний текст. 10. Особисте свідчення – опис особистого враження журналіста після інтерв'ю або враження головного героя (на практиці найчастіше записані на плівку і згодом розшифровані). Останній метод має особливі переваги, оскільки передає природні й щирі почуття реальної людини, на відміну від рафінованих фраз газетного кореспондента. 11. «Голос народу» з'ясування громадської думки щодо ставлення до певної події, тенденції через опитування аудиторії. 12. Думка експертів – на відміну від попереднього, опитування відбувається у середовищі фахівців [20].

1.2 Специфікація інформаційного продукту

Згідно з енциклопедичним визначенням новина – це «оперативне інформаційне повідомлення, яке містить суспільно важливу та актуальну інформацію, що стосується певної сфери життя суспільства загалом чи окремих його груп. В журналістиці – окремий інформаційний жанр, який характеризується стислим викладом ключової інформації щодо певної події, яка сталася нещодавно» [19].

Найпоширеніша тематика новин у медіа-просторі будь-якої держави – політика, економіка, культура, спорт.

Згідно з «Сучасним словником літератури й журналістики», тема (від гр. *thema* – те, що лежить в основі) – «основне питання, якому присвячено твір, в ширшому розумінні – явища життя, відображені в творі та висунуті в ньому проблеми» [4, с. 131]. У той же час поняття «тематика» характеризується як «сукупність основних та другорядних тем літературного твору чи ряду творів одного письменника або цілої групи, школи, напряму» [15].

Важливим у представленій на захист кваліфікаційній роботі є розуміння такого поняття, як «добірка». Так, проф. В. Іванов виділяє два найголовніші принципи компонування добірок: «тематичний або різнотемний; жанровий [9, с. 138]. У цьому ключі слід наголосити, що під час компонування за тематичним принципом добірка присвячена лише одній певній темі, що проходить червоною ниткою через кожен матеріал підготовленого автором блоку, розкриваючись у ньому зі всіх сторін. У той же час «різнотемна добірка складається з матеріалів на різноманітні теми, які можуть бути пов'язані чи непов'язані між собою» [21, с. 124].

Головна ознака представлених у авторській добірці матеріалів – лаконічність, точність, об'єктивність. Також у них неприсутня точка зору автора чи будь-які авторські відступи. Здебільшого матеріали створені на основі певної події. Мета автора – якомога швидше, повніше й об'єктивніше

проінформувати читача про те, що відбулося, відбувається чи планується у майбутньому.

За тематикою підготовлену добірку можна охарактеризувати як соціально спрямовану.

Авторська ідея. Особливістю ідеї є «здатність виявляти найсуттєвіші, всепідпорядковуючі риси і закони об'єктивних процесів і створювати цілісний, взірцевий образ предмета в пізнанні або творчості. З цього погляду ідея споріднена з ідеалом, оскільки спрямована на досягнення вищої істинності й довершеності у відображенні й перетворенні існуючого» [8].

Авторська ідея матеріалу «Казка про золоту рибку» – розкрити одну з поширену проблему в Україні – замілення річок, як наслідок заростання водойм водоростями та неприємний запах. Ми надали інформацію про цю проблему, чому це важливо і показали перші кроки вирішення проблеми. Меседж поданий з позитивної сторони, присутні нотки гумору. Матеріал створений у формі звіту для цариці моря – Золотої Рибки. Тим самим привернути погляд читачів на матеріал і на проблему в цілому.

Ідея матеріалу «Безпритульні тварини- також відчувають!» – розкрити одну з найгостріших проблем суспільства. Звернути увагу читачів на проблему безпритульних тварин. Розкрити покращення проживання тварин в місті Суми. Змусити замислитися про подальшу долю тих, хто став власників тварини, або ж навпаки покинув тварину на загибель.

Ідея матеріалу «Де залишити автомобіль» – повідомлення про те, що люди мають гроші для кращого життя, але немає гідних умов для нього. Що потрібні стоянки та парковки для безпеки автомобілів.

Авторська ідея матеріалу «Помий мою крихітку, так щоб аж блищала» - звернути увагу читача з розповсюдженою але мало розкритою проблемою в країні та світі. Заголовок не випадково інтригуючий, адже люди часто бачать проблему, але ігнорують або закривають на неї очі.

Матеріал «Кір атакував дитячий садок» створено для того, щоб повідомити про наслідки, які можуть чекати, якщо своєчасно не зробити щеплення.

Матеріал «Дифтерія атакує Суми» також було створено для того, щоб повідомити які наслідки можуть чекати, якщо своєчасно не зробити щеплення

Матеріал «Верховна Рада прийняла закон про ринок землі у першому читанні» створений із ознайомлювальною метою. Щоб читач розумів, що відбувається. Наприклад, на якій стадії розвитку законопроект; які правки вносяться.

Смисл – пробудити та підтримувати інтерес мешканців Сум та області до суспільного життя.

Мета проєкту – підготувати добірку новинних авторських журналістських матеріалів.

Специфікація аудиторії. Читацька аудиторія – це порівняно стала сукупність індивідів, сформована на ґрунті спільних інформаційних потреб та інтересів. Матеріали розраховані на різні прошарки суспільства та вікові категорії мешканців та гостей області: школярів, студентів, працівників державних підприємств, приватних установ та їх власників, пенсіонерів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Боневоленская Д. А. Медицинская журналистика. Московский весник. 2004. № 10. С. 22–27.
2. Вайшенберг З. Новинна журналістика: навч. посібник / За заг. ред. В. Ф. Іванова. К. : Академія Української преси, 2004. 262 с.
3. Ворошилов В. В. Журналистика. С-Пб.: Изд-во Михайлова В. А, 1999. 304 с.
4. Гетьманець М. Ф., Михайлин І. Л. Сучасний словник літератури і журналістики. Харків : Прапор, 2009. 384 с.
5. Глоссарий журналиста. Журналистские термины и понятия. URL: <http://domjour-kursk.ru/dom-journalista/glossariy/glossariy-journalista.html>. (дата звернення: 12.04.2020).
6. Григорян М. В. Пособие по журналистике. Москва : Права человека, 2007. 192 с.
7. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості: підруч. Львів: ПАІС, 2008.
8. Іванов В. П. Ідея. Українська радянська енциклопедія. URL: <https://leksika.com.ua/15301002/ure/ideya> (дата звернення: 01.05.2020).
9. Іванов В. Ф. Техніка оформлення газети. К. : Т-во «Знання», КОО, 2000. 222 с.
10. Квасниця О. Публіцистика vs новинна журналістика: мотивація та ціннісні орієнтири. Вісник Львівського університету. Серія журналістика. 2013. Випуск 37. С. 30–45.
11. Князев А. Энциклопедический словарь СМИ. Москва, 2008. 370 с.
12. Косачова О. Новинна інтернет-журналістика провідних бібліотек України. Вісник Книжкової палати. 2016. № 12. С. 38–43.
13. Лаврик О. Основи журналістики: навч.-метод. посібник для студентів зі спец. «Журналістика». – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2008. 73 с.

14. Лазутина Г. В. Основы творческой деятельности журналиста : учебник. Москва : Аспектпресс, 2001. 184 с.
15. Литературная энциклопедия : в 11 т. Москва : издательство Коммунистической академии, Советская энциклопедия, Художественная литература / Под ред. В. М. Фриче, А. В. Луначарского. 1929–1939. URL : https://dic.academic.ru/dic.nsf/enc_literature/4514 (дата звернення: 25.04.2020).
16. Медіакомунікації та соціальні проблеми : Збірка навчально-методичних матеріалів і наукових статей в трьох частинах. Частина перша / Упор., ред. К. Шендеровського / Київ. нац. ун-т; Інст журналістики. К., 2012. 288 с.
17. Мисонжников Б. Современный репортаж (проблема и топика жанра). Жанры в журналистском творчестве : материалы научн.-практ. сем. «Современная периодическая печать в контексте коммуникативных процессов». – С.Пб. : С.-Петербург. гос. ун-т, 2004. С. 104–124.
18. Михайлин І. Основи журналістики : підруч. К. : ЦУЛ, 2002. 284 с.
19. Новини. Вільна енциклопедія «Вікіпедія». URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8#cite_note-1 (дата звернення: 01.05.2020).
20. Рэндалл Д. Универсальный журналист. Пер. с англ. А. Порьяза, под ред. В. Харитонова. Москва, 2000. 180 с.
21. Фіть Л. В. Тема матеріалу в структурі газети. Наукові записки Інституту журналістики. 2002. С. 123–126.
22. Чекмишев О. В. Основи професійної комунікації. Теорія і практика новинної журналістики : підручник-практикум. К. : ВПЦ «Київський університет», 2004. 129 с.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОЄКТ

«Казка про золоту рибку»

Ріки в депресії – вся риба повтікала! Лабораторні вчені знімають окуляри і розводять руками. Якщо Дід хоча б декілька разів закине невід, то у 2050 ніхто не виконає наші бажання.

Та вирішили чиновники власноруч золоту рибку створити. Існувала чарівниця близько 530 мільйонів років тому, а зараз будемо нову вигадувати і не одну. Вимудрували і запустили до річок Сумщини. І розпочалося все з р.Шостка. 3-го листопада новими жителями стали майже 300 кілограмів малька, за словами іхтіолога Віталія Підпригора. Після чого приєднались до новеньких і 8000 товстолобів і 3200 коропців.

Прадавня матінка-рибка потішилась такими новинками. Та депутати не зупинились, і продовжили дивувати морську царівну. Бо потім зариблювали річку Десну поблизу села Пирогівка Шосткинського району – 1800 кілограм коропа та товстолобика. 2-го листопада мальок потрапив до Сейму біля села Озаричі Конотопського району – 70 000 екземплярів тих же видів.

Золота Рибка здивувалась, а чого б це брати і сестри почали оселилися в цих водоймах. Виявилось, що це відбувається згідно розрахунків фахівців Інституту рибного господарства Національної академії наук. І до р.Псел заселилися 70 тисяч коропа та 5200 білого амуру. «Так і хижачки теж потрібні» - сказала матінка рибка. Питань немає! Незабаром щука, судак, сом потраплять до нової оселі, але вони погано переносять транспортування на великі відстані, тому тримаймо за них кулачки.

Начальник відділу іхтіології Сумського рибоохоронного патруля Віталій Підпригора запевнив царівну та усіх жителів області: «Зарибок вирощений за державний кошт на державній установі «Херсонський завод молоді частикових риб». Доставка за кошт меценатів, депутатів, громадських організацій. Для Сумської області виділено понад 200 тисяч екземплярів

малька. Зокрема це короп – 96 тисяч, товстолоб білий – 100 тисяч і 3800 білого амуру».

Володимир Олександрович розповів навіщо потрібно допомагати сім'ї рибок. В майбутньому ця малеча підросте і буде очищати річку, коли буде споживати водорості. Ато ті розрослися руслом, і почалося замілення Псла. Також вступила в дію заборона на вилов риби, від першого листопада. Правоохоронці вважають, такі дії мають певним чином захистити молоде покоління рибок. «Заборонили вилов будь-якою снастю. Відповідно до статті 85 частини четвертої Кримінально Кодексу України - штраф від 340 до 680 грн і плюс за кожну особину, яку незаконно спіймали несуть штраф. Наприклад, якщо щука виловлена незаконно – 340 грн, судак – 510 грн, сом – 470 грн, плотва – 85 грн», – говорить головний інспектор Сумського рибоохоронного патруля Сергій Молошний.

Безпритульні тварини також відчують

Рішення завести тварину має бути зваженим, це рішення приймається всіма членами вашої сім'ї. Воно повинно бути продиктовано не матеріальними міркуваннями (безкоштовно) і не раптовим почуттям жалю, а бажанням допомогти, подарувати дім.

Кому може сподобатися бачити нещасну тварину, яка самотньо ходить вулицями, потерпаючи від хвороби, голоду, агресії з боку інших тварин, а іноді і з боку людей, котрі переслідують їх з метою знущання, насильства і вбивства?

Більшість людей заводячи собі друга не розуміють, що це за відповідальність, як потрібно з ним спілкуватися, не приділяє певного навчання. А тварини як діти.

Кожна країна вирішує проблему вуличних тварин на власний розсуд, проте зрозуміло одне: суспільство, яке вирішує проблему непотрібних тварин

шляхом відстрілу чи отруєння, показує приклад вирішення проблеми існування непотрібних членів суспільства власним дітям.

Науковці голосом зоозахисників кричать, що фізична розправа не вирішує проблему контролю за кількістю безпритульних тварин: отруєння НЕ зменшує загальну кількість собак чи котів в районі в довгостроковій перспективі. Вбивство НЕ вирішує проблеми з захворюваннями і вбивство це, зрештою, ДОРОГО!

Суспільству не подобаються безпритульні тварини. А якщо задуматися, то звідки всі вони? А вони від людей! Хтось не впорався з вихованням, не зміг дати комфортне життя, просто набрид. Але вони ж також все відчують!

Поспілкувавшись з мешканцями Сум та задавши різні питання для покращення стану безпритульних тварин, хто повинен боротися з цією ситуацією і хто відповідає за вилов і тимчасові мешкання тварин.

Запитання задавали різним віковим категоріям та ставили питання стосовно всіх болючих тем.

□ Як ви вважаєте в місті Суми багато безпритульних тварин? Що з ними потрібно робити?

В нашому місті знаходиться безліч тварин, які не мають своєї родини та домівки. Та вони в цьому не винні, потрібно їх стерилізувати, кормити, будувати тимчасові будки, а краще б знайти їм люблячу родину, яка б піклувалася та дарувала свою любов.

□ Як уникнути проблеми зі збільшенням безпритульних тварин?

Безпритульні тварини – це результат, а не джерело проблеми. Проблема спричинили люди, спочатку взявши в дім тварину, а потім відмовившись від неї, а далі проблемою стало неконтрольоване розмноження тварин.

Тому для вирішення проблеми потрібно передусім впроваджувати запобіжні засоби, такі, як (а) просвіта та інформування громадськості про те, що тварини не є іграшками, (б) створення системи належного оформлення та ідентифікації тварин та їх власників, а також (в) надання послуги безкоштовної стерилізації.

Розуміючи, що домашні тварини стали залежними від людей в процесі еволюції, цивілізовані країни світу передусім інвестують в навчання дітей – відповідальність за тварину має тривати все життя тварини, тому її необхідно вміти належним чином утримувати, доглядати, тренувати і годувати.

□ Яке Ваше ставлення до відлову тварин?

Найбільш ефективним методом досягнення сталого зменшення загальної популяції вуличних тварин вважається їх відлов з метою лікування, стерилізації, мікрочіпування або маркування, і повернення на вулиці. В результаті, популяція вуличних тварин з роками падає тому, що коли стерильні тварини вмирають, не залишається молоді на заміну. Повернення стерилізованих тварин на вулиці сприяє тому, що їх місце не займають безпритульні тварини з інших місць, які мігрують у пошуках їжі. Додатково, в місті потрібно регулярно вивозити сміття, встановлювати контейнери з кришкам і огорожувати сміттєзвалища. Там, де громада дозволяє захоронення сміття на вулицях, завжди будуть селитися тварини, як і там, де сердобольні мешканці підгодовуватимуть тварин.

□ Хто повинен займатися безпритульними тваринами?

Насамперед для цього виділяються кошти з бюджету країни. В нас в Сумах також виділяються гроші на вилов та стерилізацію тварин але за цим ніхто не слідкує, і в більшості випадків ці гроші зникають.

В Сумах працює центр перетримки тварин, але він жива за рахунок людей. Держава не допомагає ніякими коштами на стерилізацію, вилов, лікування та мешкання для тварин.

Цім питанням повинні займатися чиновники, та покращувати життя тварин.

□ Які ідеї можна прийняти для покращення цієї ситуації?

Однозначно, проблему безпритульних тварин потрібно вирішувати. Найефективніше це робити через створення центрів зоозахисту на базі існуючих ветеринарних клінік. До клініки привозитимуть безпритульних тварин для лікування, стерилізації, маркування і пошуку домівки з

господарями для кожної тварини. Найкраще, якщо вдається пристроїти по домівках усіх здорових тварин (і в деяких громадах розвинутих країн це виходить). Проте, цей процес потребує часу, місця і ресурсів для тимчасового перебування тварин, тому потрібні притулки для тварин.

□ Де брати кошти на утримання тварин?

Де знайти гроші? Міжнародний досвід свідчить про те, що проблема безпритульних тварин є актуальною для туроператорів, авіаліній, готелей та місцевих туристичних агентств, бізнес яких залежить від гарних вражень туристів і їх повторних поїздок. Існує статистика, що турист скоріше обере країну для відпустки, де немає проблеми безпритульних тварин. Тому відомі випадки, коли великі міжнародні компанії, на кшталт згаданих вище, фінансують роботу клінік, які займаються стерилізацією виловлених безпритульних тварин.

Отже, поспілкувавшись з соціумом прийшли до висновків, що потрібно докладати зусиль кожній людині в місті Суми.

За допомогою студентів доцільно розглянути можливість впровадження короткострокових проектів, які спрацювали в інших країнах. Наприклад, котячі кафе, де котів годують, лікують, маркують і стерилізують.

Варто встановити контакти з навчальними закладами і домовитися про можливість проходження студентами літньої практики, впродовж якої, наприклад, створити, вдосконалити веб-сайт, наповнити його інформацією, корисною для власників тварин та бажаючих ними стати.

Водночас, доцільно налагоджувати зв'язки з центрами захисту тварин в інших країнах. Досить часто вони готові ділитися контактами організацій-донорів, разом брати участь в проектах розвитку і надавати практичні поради початківцям.

Варто укріплювати свою репутацію доброчинного осередка за рахунок участі в проектах, суміжних з основним видом діяльності. Наприклад, можна обирати з числа собак, які потрапили до притулку таких, що придатні для тренування у якості службових собак для прикордонників або собак-поводирів

для людей з обмеженими можливостями, собак-психологів, яких водять в лікарні відвідувати тяжко хворих. В рамках відповідних програм підготовки, видресирувати цих собак для виконання ними їхньої ролі. Визначити попит можливо в результаті налагодження зв'язків з відповідними державними службами, а знайти спонсорів проектів можна через міжнародні фонди.

«Помий мою крихітку, так щоб аж блистіла»

На території міста Суми налічується 35 офіційних автомийок. Куди ж стікає вода та які засоби та скільки використовують на мийках? Щоб дізнатися довелося поспілкуватися з людьми, які безпосередньо працюють в мережі авто послуг.

7 мийок відмовились відповідати на запитання. Причини - брак часу, конфіденційність та небажання спілкуватись із журналістом, хоч і студентом. Представники 5-ти автомийок без вагань та секретів розповіли про їх роботу. Один працівник підтвердив свої слова звітом за минулий місяць. Відповіді виявились однаковими, бо працює одна система. Єдине, що відрізняло – засоби для миття машини. Працівники не рахують кількість витраченої води на одне миття, бо це зробити майже неможливо. Лише кількість автівок за день – 10, максимум 15, в осінньо-зимовий період.

Вода після миття потрапляє в місцеву каналізацію, і власники підприємств сплачують відповідні податки. Миючі засоби використовують здебільше закордонні, але одна мийка застосовує в роботі українські зразки. «Активна піна «2 в 1», концентрат 1:12». Склад: вода, суміш ПАР, гідроксид натрію, комплексоутворювачі, інгібітор корозії, розчинник, барвник. Зараз компоненти розкладемо детально:

Гідроксид натрію - їдка надтоксична речовина, що руйнує слизову оболонку і шкірні покриви. Опіки від гідроксиду натрію дуже повільно гояться, залишаючи рубці. Попадання речовини в очі найчастіше призводить

до втрати зору.

Комлексоутворювачі - використовують як каталізатори різних процесів хімічної та мікробіологічної промисловості, для створення окисників на основі фторидів галогенів і благородних газів. Не загрожує людині.

Інгібітор корозії - речовини, які сповільнюють або повністю гальмують корозійний процес, пересушують повітря, що шкодить організму людини. Також пошкоджують клітини легенів і печінки, завдають серйозного удару імунній системі.

Суміші ПАР - послаблюють зв'язок між тканиною і брудом на ній та перешкоджають його повторному «прилипанню»; надзвичайно активні хімічні сполуки не лише щодо бруду.

На миття одного легкового автомобіля використовують 70 мг засобу. В середньому на 13 машин в день потрібно 9,1 грам засобу. На місяць, 31 день – 282, 1 грам речовин.

Ганна Шевченко, кандидат географічних наук, журналіст, голова наукового товариства «Інтелект» КЗСОР «СОГІ» та викладачка екології допомогла розібратися в цьому питанні і розповіла:

«Дійсно, стоки автомийок – це надзвичайно шкідлива для навколишнього середовища суміш. Хоча проблема не тільки в забрудненні, а ще й у використанні величезної кількості (іноді до 1 т на одну автівку) такого цінного ресурсу, як прісна вода, таким чином, що потім цей ресурс практично неможливо відновити. Друга – звісно, забруднення. Вода з автомийки – це коктейль забруднювачів, точний хімічний склад якого важко передбачити, це вже не вода, а хімічний розчин. Це дорожній пил, який «збирає» автівка: він містить сполуки важких металів та інші шкідливі речовини, які потрапляють на дорогу, осідаючи з вихлопних газів. У розчині також містяться поверхнево активні речовини (ПАРи) миючих речовин, масло, мастила, паливо, склоочисник... Якщо ця суміш потрапляє в каналізацію без належного очищення, рано чи пізно вона опиниться в річці, якщо зливається в яму або в сусідній рівчак – забруднюватиме ґрунти й ґрунтові води».

А куди дівається вода з каналізації? За даними криптодослідника Сергія Базанова, вода робить кругообіг та розписав процес на етапи:

Етап 1. Вода після використання потрапляє в каналізацію.

Етап 2. Попередня фільтрація стічних вод.

Етап 3. Більш тонка біологічна очистка.

Етап 4. Фінальна очищення.

Етап 5. Повернення в природу.

Етап 6. Назад у водопровід

У результаті вода знову надходить у водопровід і наливається через кран в чашку, щоб ви випили і через час злили рідину в унітаз або потрапляє у авто мийку, де набирає незліченну кількість хімікатів та починає новий міський цикл води. Тобто в майбутньому, або й зараз, при неякісному очищенні води, ми будемо пити чи вже п'ємо воду, якою змивали миючий засіб з машини чи використовували на хімічному заводі.

«Наскільки мені відомо, відповідно до норм законодавства, вода з авто мийки не може зливатись навіть у систему каналізації, а напругу у вигрібну яму або на поверхню – й поготів. Для автомийок існують спеціальні системи очищення використаної води. Це фільтри, які звільняють воду від домішок і її можна знову використовувати для миття автомобілів – вода може «проганятись» через систему очистки до 50 разів. Згодом забруднені рештки зливають у спеціальні герметичні ями, звідки викачують асенізаційні служби й утилізують на полігоні. Інший шлях – очистка води до стану умовно очищеної, перед зливом в каналізацію. Якість води регламентується державними стандартами, санітарними й технічними нормами. Але, звісно, все це – додаткові витрати» - повідомила Ганна Шевченко.

Щоб дізнатися чи знайомі жителі Сумщини з цією екологічною проблемою було проведене анонімне опитування. Анкета існувала в мережі з 25.11 по 02.12, створена онлайн в гул-форм. Усього в опитуванні брали участь 60 респондентів, з них 71% - жінки, а 29% - чоловіки. Вік опитуваних від 12 до 52 років. У результаті 64% людей не знають мінімум 5 автомийок, що

знаходяться на території м. Суми. Також 74% опитаних людей не знає куди потрапляє вода після миття машини. Водночас 26% чоловік запропонували власні варіанти відповідей: у річку, в канаву, в озера поблизу, ливневку, в стічні води.

Відповіді на питання: «Що буде, якщо мильна вода потраплятиме в стічні води?» – різні. Але були варіанти, що повторювались: четверо відповіли «забруднення», двоє – «погано». Усі інші відповіді відрізнялися формулюванням, але схожі за сенсом: «Екологічний жах. Забруднення важкими металами фосфатами та іншим непотребом знищить воду на багато років вперед та екосистему в цілому», «Зменшення популяції рослин і організмів, що живуть під водою». І насамкінець – «У результаті буде отруюватися риба, яку потім споживатимуть сумчани». Тільки одна людина відповіла: «Не знаю». У результаті 99.4% опитуваних усвідомлені про наслідки. Дотримання законодавства власниками мийок змогло б мінімізувати шкоду оточуючому середовищу, завдану миттям автомобілів.

Також 76,1% людей не бачили матеріалів зі схожою проблемою у локальних та глобальних засобів масової інформації. Тому вважаємо за необхідне донеси спочатку до журналістів важливість проблеми, чому це шкідливо, як мийка повинна функціонувати та як потрібно про це писати. Рівень обізнаності в екологічній сфері підвищиться, а отже і якість матеріалів зросте. Потрібно висвітлювати не лише негативний, а й позитивний досвід. Як правило великі фірмові мережі мийок чітко дотримуються законодавства і навіть самі оплачують хіманаліз води – для них це справа честі та ділової репутації, чистота бренду. "Грішать" зливом у навколишнє середовище дрібні підприємства. Такі дослідження потрібно частіше проводити та висвітлювати у ЗМІ, дбаючи про майбутні покоління.

Де залишити автомобіль?

Люди з кожним роком розвиваються, намагаються покращити своє життя. Придбати будинок, квартиру, автомобіль тощо.

Під час щопонеділкової апаратної наради директор департаменту забезпечення ресурсних платежів Юрій КЛИМЕНКО поінформував про заходи, спрямовані на запобігання повторного захоплення автостоянок, переданих в управління КП «Паркінг», пише сайт мерії.

На території міста Суми знаходиться досить мало парковок для автомобілів. Люди залишають свої автомобілі на проїзній частині, можна сказати безпритульними, так як ніде поблизу їх мешкання немає паркової системи.

Для покращення життя людей потрібно зробити більше паркових систем, можливо в декілька поверхів, для забезпечення безпеки. В Сумах налічується лише 39 стоянок, гаражів, парковок. Це дуже мала кількість для населення.

Де взяти гроші на будівництво парковок? Зробивши платні парковки, можна назбирати велику суму для будівництва та покращення безпеки автомобілів. Ставити парковочні автомати та перевіряти стан оплати кожного автомобіля.

Вирішення цього питання потрібно виносити на державний рівень. Для більш ніж мільйона автомобілів – це не складно. Відтак паркують абияк, і на це ніхто не звертає увагу.

Сумські школи закривають на карантин

У Сумах через спалах сезонного грипу закривають початкові навчальні заклади.

«Щоб уникнути поширення інфекції прийнято рішення про зупинення занять у семи школах, де рівень захворюваності перевищив 20%», - говорить виконувач обов'язків начальника відділу охорони здоров'я Сумської міськради Олена Чумаченко.

В освітніх установах посилено контроль за санітарно-гігієнічним станом

приміщень, де перебувають діти, а також за дотриманням режимів провітрювання і прибирання з використанням дезінфекційних засобів, повідомляє департамент освіти.

«Щоб уберегтися від вірусу, потрібно частіше мити руки, провітрювати приміщення, зволожувати слизові оболонки та обов'язково зробити щеплення», - зазначила сімейний лікар Оксана Тищенко.

За даними райдержадміністрації, на сьогодні в Сумах за рахунок коштів державного бюджету від грипу щеплено понад 70% дітей і 30% дорослих. Випадків ускладнень після отриманого щеплення у жителів регіону не зафіксовано. З метою запобігання поширенню захворювань в класах проводилися бесіди з профілактики простудних захворювань.

Кір атакував дитячий садок

У дитячому садку зафіксовано 9 випадків захворювання на кір.

Спалах кору зареєстровано у дитячому садку "Маринка" в місті Суми. Дев'ять вихованців дошкільного закладу віком від двох до шести років госпіталізовані. Їх стан оцінюється як середнього ступеня тяжкості.

У зв'язку з цим садочок закрили на карантин до 5-го січня. У приміщеннях введено карантинний режим. "Проводяться додаткові прибирання із застосуванням дезінфікуючих засобів. Проводиться знезараження повітря і систем вентиляції», — розповіла директор садочку Олена Павлівна.

Як виявилось, хвороба виявилася у двох дітей, трьох і п'яти років, що живуть в одній родині. Діти відпочивали разом з батьками в Таїланді. Відзначається, що у дітей не було щеплень від кору. З якої причини не зробили вакцину, не уточнюється.

Кір — гостре інфекційне вірусне захворювання з високим рівнем сприйнятливості, яке характеризується високою температурою (до 40,5 °C),

запаленням слизових оболонок порожнини рота і верхніх дихальних шляхів. Джерелом інфекції найчастіше є хвора людина, яка передає вірус повітряно-крапельним шляхом. Надійний захист – вакцинація.

Дифтерія атакує Суми?

В Україні продовжуються випадки захворювання дифтерією.

Дифтерія — це гостре інфекційне захворювання дихальних шляхів. Інфекція передається повітряно-крапельним шляхом. Захворювання небезпечне тим, що без негайного введення сироватки близько 50% хворих можуть померти. У Сумах вакцина проти дифтерії та кору була придбана за бюджетні кошти та є в наявності в лікувальних закладах. Зробити щеплення можна звернувшись до свого сімейного лікаря.

Протягом 10 місяців 2019 року в Україні зареєстровано 2 випадки захворювання на дифтерію. Торік в Україні ускладнилась епідемічна ситуація з дифтерії: зареєстровано 10 випадків захворювання. Серед хворих було семеро дорослих і троє дітей. Єдиний спосіб захиститись від дифтерії та запобігати розвитку небезпечних ускладнень – вакцинація для дітей та повторна вакцинація для дорослих.

Щеплення від дифтерії дітям можна зробити безкоштовно вакциною проти кашлюку, дифтерії та правця АКДС, яка забезпечує найкращий захист. Зараз вакцини в достатній кількості в лікувальних установах міста. Минулого року в Сумах було щеплено 46,9% дітей.

Нагадаємо, у дорослому віці вакцинуватись від дифтерії слід один раз на десять років, оскільки зроблене щеплення у дитинстві не забезпечує стійкий імунітет на все життя.

Верховна Рада прийняла закон про ринок землі у першому читанні

13 листопада Верховна Рада проголосувала в першому читанні за законопроект 2178-10, який скасовує заборону на продаж земель сільськогосподарського призначення. За законопроект проголосували 240 депутатів, з них 227 із фракції "Слуга народу" і 13 позафракційних.

Відповідним законопроектом зазначається, що вже з 1 жовтня 2020 року скасовується заборона на продаж земель сільськогосподарського призначення, тобто власники земельних паїв нарешті отримають право продавати їх.

Право купувати землю набудуть українські фізичні особи, компанії, територіальні громади та держава.

Зазначається, що один громадянин зможе мати не більше ніж 15% сільськогосподарських земель області або 0,5% сільськогосподарських земель України.

Юридичні особи, кінцевими власниками яких є іноземці, які орендують землю в Україні більше трьох років, також зможуть її придбати з 1 жовтня 2020 року. А ті іноземні компанії, які не обробляли землі протягом останніх трьох років, матимуть право придбати землю лише з 1 січня 2024 року.

Президент України Володимир Зеленський відреагував на прийняття законопроекту про ринок землі і у своєму відеозверненні до нардепів зазначив, що це рішення залишиться в історії і змінить хід подій у державі.

«Стихійні сміттєзвалища у Сумах. Тонемо у смітті»

Загалом у місті виявлено 50 стихійних сміттєзвалищ.

Питання ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ та організації поводження з твердими побутовими відходами неодноразово порушувались Інспекцією під час здійснення заходів державного нагляду. З кожним днем їх кількість зростає. Що таке стихійні сміттєзвалища, що за звір?

Звалища – це ділянки землі, на яких безконтрольно зберігаються побутові, а іноді й будівельні та інші відходи. Часто для зменшення об'єму відходів звалища підпалюють. Такий підхід є неприпустимим, оскільки звалища є серйозним джерелом забруднення і повітряного, і водного середовища. Жоден із таких самовільно створених пунктів скидання відходів не обладнаний відповідним чином, продукти гниття і розпаду потрапляють у ґрунт і ґрунтові води, які є джерелом водопостачання для багатьох мешканців.

Чим небезпечний цей звір для людини?

Температура гниття подекуди настільки висока, що часто легко призводить до їх займання, до того ж у повітря викидається неймовірна кількість шкідливих речовин. Достатньо буде сказати, що при тлінні поліетиленового пакету, у повітря виділяється понад 70 різних хімічних сполук, жодна з яких не є корисною для нашого здоров'я. Крім того, такі звалища сміття є середовищем для розмноження комах та гризунів, які є збудниками та переносниками різних інфекційних захворювань, таких як лептоспіроз, сказ, енцефаліт, чума та ін.

Чому люди створюють стихійні сміттєзвалища?

Існує закон який був прийнятий ще з 1 січня 2018 року у цьому законі чітко прописано, що Україна зобов'язалася сортувати все сміття за видами матеріалів, а також розділяти його на придатне для повторного використання, для захоронення та небезпечне. Про це йдеться у статті 32 Закону України "Про відходи", до якої був доданий відповідний пункт ще у 2012 році.

Цей пункт відповідає двом Директивам ЄС – 1999/31/ЄС та 2008/98/ЄС, які врегульовують поводження із сміттям у країнах Європи, надають чітку послідовність дій, що необхідно виконувати із відходами, класифікують сміття, ставлять стратегічну мету скоротити кількість відходів, які вивозять на полігони,

Проблема полягає у тому, що в нашому місті цей закон майже не виконується. Так, ми маємо майже у кожному дворі сміттєві контейнери для пластикових пляшок і все. Немає контейнерів для скла, для будівельних відходів, для відпрацьованих ламп, гуми (відпрацьованих автомобільних покришок, як приклад) На кожному сміттєвому майданчику мають бути:

1. контейнери для органічних відходів (відходи і залишки фруктів овочів);
2. контейнери для пластику;
3. контейнери для металу і фольги;
4. спеціальні контейнери для використаних ламп;
5. контейнери для паперу, картону;
6. окремі і спеціальні контейнери для збору будівельних матеріалів;
7. контейнери для скла.

Тому нічого дивуватися, що у нас такий смітник, нажаль, сумські держслужбовці не створили умови для покращення утилізації сміття. Тож люди викидають його куди прийдеться, найчастіше у ярки або в річку, щоб плавав той пакет з відходами замість качечки.

ВИСНОВКИ

Новинна інформація має особну специфіку, що перш за все характеризується надзвичайною оперативністю. Також новинна журналістика характеризується жорсткими стандартами, що передбачають, перш за все, відокремлення від коментарів, точність фактів, достовірність зазначення джерел, повнота, оперативність, баланс думок і точок зору.

Під час роботи над матеріалами саме цими базовими принципами ми й керувалися, а також шукали цікаві інформаційні приводи, враховували специфіку аудиторії тощо.

Головна ознака представлених у авторській добірці матеріалів – лаконічність, точність, об'єктивність. Також у них неprisутня точка зору автора чи будь-які авторські відступи. Здебільшого матеріали створені на основі певної події. Мета автора – якомога швидше, повніше й об'єктивніше проінформувати читача про те, що відбулося, відбувається чи планується у майбутньому.

За тематикою підготовлену добірку можна охарактеризувати як соціально спрямовану.